

UCHWAŁA Nr XII.84.2019

RADY GMINY ZABÓR

z dnia 16 grudnia 2019 r.

w sprawie gminnego programu wspierania rodziny

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019r. poz. 506 z późn. zm.) i art. 176 pkt.1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2019r. poz. 1111 z późn. zm.) uchwała się:

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY NA LATA 2020-2022

Rozdział I.

Postanowienia ogólne

§ 1. Gminny Program Wspierania Rodziny, zwany dalej „Programem”, określa działania mające na celu wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, w procesie przywracania zdolności rodziny do prawidłowego funkcjonowania w szczególności poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

§ 2. Rodzina jest podstawową komórką życia rodzinnego, pierwszym najważniejszym środowiskiem dla dziecka, kształtującym jego osobowość, wartości, poglądy, sposób życia. Jest również najważniejszym punktem odniesienia w życiu dziecka.

§ 3. Właściwe sprawowanie władzy rodzicielskiej polega głównie na właściwej opiece i wychowaniu dzieci, dbałości o ich prawidłowy rozwój, ochronie zdrowia, umożliwieniu edukacji oraz wspieraniu rozwoju umiejętności i zdolności.

§ 4. W sytuacji, gdy przez patologię w środowisku rodzinnym, nieudolność wychowawczą rodziców bądź pozostawanie w sytuacji kryzysowej, dobro dziecka zostaje zagrożone, dziecko powinno być chronione przez władze publiczne.

§ 5. Prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może zagrażać szereg czynników, wśród których istotną rolę odgrywają zjawiska patologiczne. Ich oddziaływanie czyni daną rodzinę dysfunkcyjną, która nie potrafi sprostać swoim obowiązkom względem dzieci i innych członków rodziny oraz pomyślnie rozwiązywać swoich problemów i sytuacji kryzysowych.

§ 6. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Alkoholizm, narkomania, przemoc, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Są one najczęściej przyczyną niedostosowania społecznego dzieci.

§ 7. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy kierować się zasadą podstawowej roli rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

§ 8. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wsparcie rodziny w tworzeniu prawidłowych relacji oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków.

§ 9. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem.

§ 10. Rodzina w pierwszej kolejności powinna mieć możliwość samodzielnego zmiernienia się ze swoimi problemami. Pomoc powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin poprzez przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych przy wykorzystaniu własnych zasobów oraz środowiska, co pozwala zwiększyć szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, stymuluje aktywność własną i uczy nowych umiejętności. Pomoc powinna służyć odbudowie i podtrzymaniu umiejętności uczestniczenia w życiu społecznym.

§ 11. Realizowane w ramach Programu zadania będą się koncentrować nie tylko na dziecku, ale na całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostanie poza rodziną biologiczną, w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczej.

Rozdział 2.

Diagnoza

§ 12.1. Według stanu na 31 grudnia 2018r. gminę Zabór zamieszkiwało 4099 osób, z czego 2152 stanowiły kobiety, a 2057 mężczyźni. Liczba ludności gminy stanowi 5,4 % ludności powiatu, 0,4 % ludności województwa i stopniowo wzrasta. Struktura ludności gminy przedstawiała się następująco:

Tabela 1. Struktura ludności gminy

Struktura ludności gminy	Liczba osób
Osoby w wieku przedprodukcyjnym	885
Osoby w wieku produkcyjnym	2 528
Osoby w wieku poprodukcyjnym	796

Według stanu na 31 grudnia 2018r. stopa bezrobocia w gminie wyniosła ok. 4 %, dla powiatu wynosi 6,5%, dla województwa wynosi 5,8%. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w gminie na 31 grudnia 2018r. wynosiła 104 osoby. Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w 2018 roku uzyskało 188 osób, co stanowiło 4,6 % wszystkich mieszkańców gminy. W 2018r., w stosunku do 2017, łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 60 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 20. Najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji osób i rodzin, a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną w 2018 roku było: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, alkoholizm. W ostatnich latach zauważalnie zmniejsza się liczba korzystających z pomocy społecznej, zwłaszcza ze wsparcia finansowego. Wpływ na to ma znaczny spadek stopy bezrobocia, który łączy się z szerokim dostępem do rynku pracy. Pracę można znaleźć i podjąć praktycznie z dnia na dzień. Ponadto świadczenia 500 plus spowodowały mniejszą potrzebę występowania dużych rodzin po wsparcie z pomocy społecznej, ponieważ najprawdopodobniej miesięczne dochody wraz z uzyskiwanymi świadczeniami stanowią wystarczające zabezpieczenie. Pomoc społeczna skupia się mocno na pracy z indywidualnym przypadkiem, pracy socjalnej z klientem, tj. na pomocy osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Obecnie zintensyfikowane działania muszą objąć grupę osób w wieku poprodukcyjnym, wykluczoną społecznie i bezradną. Zaś praca z rodzinami z problemami opiekuńczo-wychowawczymi w głównej mierze opiera się na prowadzeniu pracy socjalnej oraz pracy z asystentem rodziny. Asystent rodziny kierowany jest do osób, które mają różnego rodzaju kłopoty opiekuńczo-wychowawcze mogące skutkować umieszczeniem dzieci w rodzinach zastępczych.

Podstawowym zadaniem jest udzielenie takiego wsparcia aby rodzina mogła sama przezwyciężyć problemy.

2. Pomoc społeczna w Zaborze w liczbach:

Tabela 2. Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2013	158	372
2014	165	380
2015	154	351
2016	143	297
2017	144	275
2018	111	184

Tabela 3. Powody udzielania pomocy i wsparcia:

Powody udzielenia pomocy i wsparcia w roku 2018	Liczba rodzin
ubóstwo	69
bezrobocie	42
niepełnosprawność	38
długotrwała lub ciężka choroba	37
alkoholizm	16
potrzeba ochrony macierzyństwa	14
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	10
bezdomyłość	2
potrzeba ochrony macierzyństwa	2
trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1
zdarzenie losowe	1

Tabela 4. Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny.

Wyszczególnienie	Rok	Rok	Rok	Rok
	2015	2016	2017	2018
Liczba asystentów rodziny w gminie	2	4	3	3
Liczba rodzin korzystających z usług asystenta	12	12	10	11

Tabela 5. Piecza zastępcza/ odpłatność gminy za pobyt w pieczy zastępczej

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej	70 058	97 459

Tabela 6. Placówki wsparcia dziennego

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018
Liczba placówek wsparcia dziennego, świetlic środowiskowych	3	3
Liczba miejsc	45	45
Przeciętna liczba dzieci w ciągu jednego dnia zajęciowego	4	4

Źródło tabel 1,2,3,4,5,6, : OPS Zabór. Opracowanie własne, np. własnej sprawozdawczości

Rozdział 3.

Cele i zadania Programu

§ 13. Celem głównym Programu jest przywrócenie rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej zdolności do wypełniania tych funkcji.

§ 14. Cele szczegółowe Programu:

- 1) opracowany 3-letni program wspierania rodziny, na podstawie którego odbywa się praca z rodziną,
- 2) posiadanie kadry wykwalifikowanych asystentów rodziny,
- 3) rozwinięty system opieki nad dzieckiem, w tym placówki wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) znajomość sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałych na terenie gminy.
- 5) opłacony pobyt dzieci z gminy w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;

§ 15. Zadania Programu:

- 1) opracowywanie i realizacja 3-letnich programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów oraz finansowanie tego zadania. Stwarzanie warunków i możliwości dokształcania asystentów, umożliwienie im uczestnictwa w szkoleniach oraz ich finansowanie.
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, oraz pokrywanie kosztów związanych z udzielaniem pomocy w opiece i wychowaniu dziecka poprzez prowadzenie gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych przez rodzinę wspierającą. Dążenie do reintegracji rodzin poprzez pomoc rodzinie, z której dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej w odbudowaniu odpowiedniego środowiska wychowawczego z poprawnymi relacjami i rolami, pozwalającymi na powrót dzieci do rodziny naturalnej, przywracanie prawidłowego funkcjonowania rodzin, poprzez wsparcie asystenta rodziny.
- 4) Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących poprzez:
 - a) systematyczne monitorowanie sytuacji dziecka z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywającej trudności przez pracowników socjalnych, nauczycieli, pedagogów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym z placówkami służby zdrowia,
 - b) motywowanie członków rodziny do podejmowania działań na rzecz ograniczenia bądź niwelowania własnych dysfunkcji np. podjęcie terapii leczenia uzależnień - współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Konsultacyjnym, podjęcie terapii dla ofiar oraz sprawców przemocy domowej - współpraca z policją i zespołem interdyscyplinarnym zajmującym się przeciwdziałaniem przemocy,
 - c) angażowanie i motywowanie rodzin do korzystania ze specjalistycznego wsparcia w celu podniesienia umiejętności opiekuńczo - wychowawczych, wzmocnienia poczucia odpowiedzialności za własną sytuację życiową, dostarczenia wiedzy na temat prawidłowego wypełniania obowiązków rodzicielskich,
 - d) współpracę z podmiotami, instytucjami działającymi w środowisku lokalnym, w szczególności ze szkołami, policją, placówkami służby zdrowia, sądami, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, w celu poprawy sytuacji rodzinnej pod względem zdrowotnym, materialnym i społecznym,
 - e) prowadzenie placówek wsparcia dziennego w postaci świetlic środowiskowych na terenie gminy
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Rozdział 4. Realizacja Programu

§ 16. Realizacja Programu będzie odbywać się w ciągu najbliższych 3 lat.. Efekty zależeć będą od stopnia ścisłości współpracy podmiotów, wykonawców oraz rodzin. Umiejętnego wykorzystania środków finansowych, które zostaną na ten cel przeznaczone.

§ 17. Źródło finansowania:

- 1) budżet państwa,
- 2) budżet gminy,

3) inne źródła.

§ 18. Realizatorami Programu są:

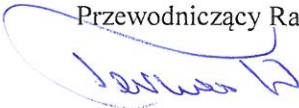
- 1) Wójt Gminy Zabór;
- 2) Ośrodek Pomocy Społecznej w Zaborze;
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Zaborze;
- 4) placówki szkolne na terenie gminy;
- 5) lekarz rodzinny;
- 6) pielęgniarka środowiskowa;
- 7) policja;
- 8) kuratorzy sądowi;
- 9) biblioteka gminna.

§ 19. Adresatami Programu są rodziny wychowujące dzieci, zamieszkałe na terenie Gminy Zabór dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, w których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej.

Rozdział 5. Postanowienia końcowe

§ 20. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Zabór.

§ 21. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega zamieszczeniu w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Zabór.

Przewodniczący Rady

Dariusz Tarnas